

PULVERNET

NR 2 – 2005 SEPTEMBER

NYE MEDLEMMER

Vi ønsker tre bedrifter velkommen som nye medlemmer i foreningen: Elas AS, Rogaland Pulverlakk AS og Norsk Pulverlakk AS.

OVERFLATEDAGENE 2005

Tirsdag 8.11. PULVERDAG I REGI AV NPLF

Overflatedagene 2005 går av stabelen tirsdag 8. til torsdag 10. november på SAS-hotellet i Oslo. Det er i år 21. gang denne største, norske konferansen innen overflatebehandling arrangeres. Også i år er det en egen pulverdag i regi av pulverforeningen. Tirsdag kveld inviterer foreningen til den tradisjonsrike lutefiskmiddagen på Restaurant Gamle Rådhus.

Hvordan kan pulverlakkering bidra til å øke bedriftenes konkurransevne i en stadig mer skjerpet konkurranse? Det er bakteppet for årets Pulverdag som først og fremst er teknisk og praktisk rettet.

Det starter med et innlegg om forbehandling før lakking. Med utgangspunkt i kravene elektronikk- og bilindustrien har fått på seg til utfasing av kromat, tar Göran

Ahlin fra Candor for seg forbehandlingsoalternativer.

Deretter følger et innlegg av Ståle Møller i Abry Design som avslører hvilken plass overflatebehandling og pulverlakkering har i en industri-designers hode under *designerprosessen*.

Så følger innspill fra de enkelte aktørene i næringskjeden. Kunden representert av Johnny Tollefsbøl, Hydro Aluminium Profiler ser nærmere på *kundens forventninger* til et pulverlakkert produkt. Gunnar Holien, Profil-Lakkering tar for seg *utfordringene* de som lakkerer møter i det daglige.

Er det først og fremst nye typer pulvere og bedre utstyr vi trenger for å optimalisere pulverlakkeringen og for å møte konkurransen fra lavkostland? Per-Anders Sibom, Wagner Powder Systems Scandinavia og Jan Jansson,

Akzo Nobel Powder Coatings, mener kanskje det.

Etter en diskusjon følger et innlegg av Trygve Thomessen i det norske firmaet PPM om hvordan roboter kan brukes i *småserieproduksjon*. Spennende blir det også å høre Lars Karlsson, TRIAB, fortelle om pulverlakkering av *varmefølsomme materialer* – et område som har tatt av i Europa. Kl 20:15 møtes vi så til lutefiskmiddag på Restaurant Gamle Rådhus.

Påmelding til middagen kan gjøres:

- Skriftlig:
Norsk Pulverlakkteknisk Forening, P.b. 147, 2024 Gjerdrum
- På faks : 63 99 07 84
- Med e-post:
erikbang@online.no

Vær tidlig ute!

TEKNOLOGITUR TIL SVEITS

Foreningen tar sikte på å arrangere en medlemstur til Sveits i slutten av april neste år.

Huk av i kalenderen for uke 17 neste år, for da kan det bli tur til Sveits.

– Det er ikke så mye vi har å fortelle om turen enda, for

planleggingen er nettopp startet, sier Kjetil Momrak. Men vi har foreløpig bestemt at vi skal besøke Gema og Wagner. Begge disse firmaene har mye å vise frem.

– Vi regner også med å invitere med ledsagere og lage et eget ledsagerprogram. Planen er å legge turen i tilknyt-

ning til en helg. På den måten kan vi få enda mer ut av det rent sosialt.

– Vi kommer tilbake med mer informasjon etter hvert som ting faller på plass.

Følg med på foreningens hjemmeside, www.nplf.no

BYGG OG KROMFORBINDELSER

Bil- og elektronikkindustrien har det – krav om utfasing av kromat. Er det nå også på vei inn i bygningindustrien?

I et av dokumentene som følger byggespesifikasjonen til Nye Ahus står det følgende: *Stoffer som finnes på SFTs "Obs-liste" er uønsket. Entreprenøren skal redegjøre for slike stoffer. Bruk av produkter som inneholder stoffer på OBS-listen kan bli avvist.*

Det er også vist til listen over "Nasjonale utslipp av prioriterte miljøgifter", både A- og B-listen. Kromforbindelser finnes på både OBS-listen og B-listen.

I dokumentet står det om stoffer på B-listen. *...aksepteres bare dersom det kan dokumenteres at det ikke finnes gode erstatningsprodukter.*

Kromatert aluminium inneholder krom. Finnes det gode nok erstatningsprodukter?

Temaet blir tatt opp på Overflatedagene.

LEGIONELLARISIKO?

12. juli i år fastsatte Sosial- og helsedirektoratet en midlertidig forskrift om tiltak for å hindre overføring av legionella via aerosol (ørsmå vanndråper i luft). Får denne nye forskriften betydning for bedrifter som overflatebehandler?

Ser vi på paragraf 1 om forskriftens virkeområde står det blant annet følgende om hva den omfatter:

Forskriften gjelder for virksomheter og eiendommer som har innretninger som direkte eller indirekte kan spre legionellaforurensede aerosol til omgivelsene, utendørs eller innendørs. Innretninger i forskriften omfatter blant annet kjøleanlegg med kjøletårn, luftskrubber, faste og mobile vaskeanlegg, dusjanlegg, klimaenlegg med luftfukting, innendørs befuktningsanlegg og innendørs fontener.

Hva slags utstyr som faller

inn under forskriften vil likevel kunne være gjenstand for vurdering. Noe hjelp kan man nok få ved å henvende seg til bedriftshelsetjenesten.

Er det tvil sier forskriften dette: *Ved tvil om en innretning faller inn under forskriften, treffer kommunen avgjørelse.*

Vi anbefaler alle bedrifter som arbeider med prosesser og utstyr der det kan dannes aerosoler av vann – eksempelvis spyleprosesser i vaske- og forbehandlingsanlegg – å sette seg inn i forskriften. Du finner den på www.lovdatabank.no (søk på legionella forskrift).

Legionella er for øvrig tema under HMS-serien på Overflatedagene tirsdag 8. november. Her holder Terje Remberg, Teknologisk Institutt, innlegg med tittelen: *Representerer spyleprosesser samt rense- og vaskeanlegg innen overflatebehandling en potensiell risiko for smitte av legionella?*

OM LEGIONELLA

- ▶ Legionærsyken, legionellose, ble oppdaget i 1976 da amerikanske krigsveteraner (American Legion) holdt kongress på et hotell i Philadelphia. 182 delegater, alle med opphold på samme hotell, utviklet akutt og alvorlig lungebetennelse. 34 personer døde, 29 av dem hadde oppholdt seg på hotellet.
- ▶ Etter 1976 er det påvist en rekke legionella-epidemier både i USA, Europa og Oseania.
- ▶ Legionella-bakterien finnes i nesten alle vannkilder.
- ▶ Legionella smitter gjennom innånding av aerosoler eller vannpartikler i luft.
- ▶ Jernforbindelser gir næring til bakterievekst.
- ▶ Bakterien formerer seg

raskest mellom 30 og 40 grader.

▶ Bakterien tåler ikke temperaturer over 60 - 70 grader.

▶ Folk med svekket immunforsvar blir gjerne hardest rammet.

▶ Legionella pneumophila (LP) er én av minst 50 nært beslektede arter. Flere av de øvrige artene kan også gi sykdom, men det er antatt at LP er ansvarlig for rundt 80 prosent av tilfellene.

SIKKER

PULVERLAKKERING

CEPE er en europeisk organisasjon for produsenter av maling, trykkfarger og kunstnerfarger. CEPE har utarbeidet en veileder for hvordan pulverlakkering kan skje på en sikker måte: Powder Coating Guide-line.

Veilederen er på 16 sider og inneholder fire avsnitt:

- støvekspløsninger og brannfare
- elektriske risikomomenter
- helse- og miljørisiko
- trykkluft

Du får tilgang til veilederen via CEPES hjemmeside, www.cepe.org. Klikk på publications – paint documents – powder coatings – safe powder coating guide.

FLAGGER HJEM

BORTE BRA MEN HJEMME BEST

I avisen *Dagens Næringsliv* mandag 12. september kunne vi lese noe som vel kan kalles en "motstrømhistorie". I et større oppslag fortelles det om flere bedrifter som opplevet noe helt annet enn forventet da de flyttet produksjonen til lavkostland. Og nå flagger de hjem igjen.

Madrassprodusenten Wonderland, maskinprodusenten Gjerstad Mek. Industrier og kjettingfabrikken Nøsted Kjetting gir ny mening til ordtakket, "borte bra men hjemme best".

– Satsingen på billig halvfabrikatproduksjon ble ikke så rimelig som vi regnet med.

– Vi klarte ikke å få den kvaliteten vi var ute etter.

– Med de korte leveringstidene vi har ble det veldig tungt å ha produksjon i Litauen.

Disse uttalelsene rommer noe av begrunnelsen for at de nå flytter produksjonen tilbake til Norge.

Det står også om Bergensbedriften Stend Metall. Som underleverandør og produsent av batteriskap vant de en kontrakt i konkurranse med bedrifter i Polen.

– Timeprisen i Polen er lave, men vi jobber smartere, så lederen for bedriften. Fysisk avstand og språkproblemer ble også trukket frem. Dessu-

ten er materialkostnadene i Polen like høye som her hjemme. Med moderne produktionsanlegg med computerstyrte maskiner er det ikke behov for så mange ansatte, og da går det an å konkurrere.

Dagens Næringsliv refererer også direktør Knut Sunde i Teknologibedriftenes Landsforening (TBL). Han uttaler at det ikke er uvanlig at bedrifter flagger hjem igjen.

Komplisert produksjon, rask leveringstid og høye kvalitetskrav er viktige forutsetninger for å beholde produksjon her hjemme.